

Sygn. akt III Ca 1290/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w (...) III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion-Hajduk (spr.)

Sędzia SO Andrzej Dyrda

Sędzia SO Marcin Rak

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2019 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy K.

przeciwko A. P. (1)

przy udziale Prokuratora

o eksmisję

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w (...)

z dnia 23 lutego 2018 r., sygn. akt I C 744/17

oddala apelację.

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Balion-Hajduk SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Ca 1290/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 23 lutego 2018r. Sąd Rejonowy w (...) na podstawie art. 347 k.p.c. uchylił wyrok zaoczny z 8 lipca 2008r. sygn. I C 542/08 co do punktu 1 i 3 w zakresie dotyczącym pozwanego A. P. (1) i oddalił w stosunku do niego powództwo o eksmisję z lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...). 8 lipca 2008 roku Sąd Rejonowy w (...) w sprawie o sygn. I C 542/08 wydał wyrok nakazujący pozwanym opuszczenie i opróżnienie z rzeczy lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ulicy (...) i wydanie go powódce Gminie K. w stanie wolnym od osób i rzeczy (pkt 1 sentencji). Wyrok ten miał charakter zaoczny między innymi w stosunku do A. P. (1), wobec którego w pkt 3 sentencji wyroku orzeczono odmownie w przedmiocie prawa do lokalu socjalnego.

Sąd Rejonowy przedstawił, że 25 kwietnia 2017 roku, odpis wyroku zaocznego nie został skutecznie doręczony pozwanemu A. P. (1), a 26 kwietnia 2017 roku pozwany wniósł pismo (k. 722) zatytułowane „zawiadomienie”, wskazując w nim, że w lipcu oraz w sierpniu 2008 roku przebywał w Areszcie Śledczym w G., w związku z czym cała korespondencja była do niego błędnie kierowana. Wykonując zobowiązanie Sądu, w piśmie procesowym z dnia 22

maja 2017 roku (k. 735 i n.) pozwany wskazał, że pismo z dnia 26 kwietnia 2017 roku stanowi sprzeciw od wyroku zaocznego. W piśmie tym pozwany zakwestionował rozstrzygnięcie zawarte w wyroku zaocznym, w tym w zakresie braku pozytywnego orzeczenia w stosunku do niego o prawie do lokalu socjalnego, albowiem jego sytuacja uzasadnia jego otrzymanie.

Na rozprawie w dniu 23 lutego 2018 roku pełnomocnik powoda podtrzymał żądanie pozwu, a Prokurator, który przystąpił do sprawy i poparł stanowisko powoda. Na rozprawie Sąd postanowił odmówić odrzucenia sprzeciwu.

Sąd Rejonowy ustalił, że rodzice pozwanego H. G. i F. G. w dniu 1 lipca 1997 r. zawarli z Gminą K. umowę najmu lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w K.. Osoby zamieszkałe w lokalu przy ul. (...) w K. nie regulowały czynszu należnego za lokal. Gmina K. pismem z dnia 12 lutego 2007 roku wezwała H. i F. G. do zapłaty zaległości z tytułu czynszu za najem lokalu w kwocie 605,13 zł – zaległość za okres (...), zakreślając miesięczny dodatkowy termin zapłaty. Jednocześnie wskazano, że w zakresie zaległości za poprzednie okresy, w tym (...) objęte nakazami zapłaty, sprawę skierowano do egzekucji. Pismo zawierające wezwanie do zapłaty doręczono w dniu 15 lutego 2007 roku. Wobec nieuregulowania zaległości w zakreślonym terminie, pismem z dnia 6 listopada 2007 roku, doręczonym 21 listopada 2007 roku., Gmina K. wypowiedziała H. i F. G. umowę najmu ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2007 roku, wskazując, iż do 2 stycznia 2008 roku należy przekazać mieszkanie. Lokal ten nie został wydany.

W lokalu przy ul. (...) w G. zamieszkiwali H. G., F. G., M. P., Ł. P., K. P. (1), A. P. (2), K. P. (2), G. P. oraz B. M.. A. P. (1) zamieszkiwał w przedmiotowym lokalu do 1995 roku, kiedy to został skazany na karę 15 lat pozbawienia wolności i w związku z tym przebywał w różnych zakładach karnych i aresztach. Do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ulicy (...) powracał w czasie przerw w odbywaniu kary pozbawienia wolności tj. ok 2003/2004 roku.

W 2014 roku przeprowadzono eksmisję z tego lokalu i osobom uprawnionym w wyroku z 8 lipca 2008 roku do lokalu socjalnego zapewniono taki lokal - położony w K. przy ulicy (...). Następnie lokal mieszkalny przy ulicy (...) w K. został przekazany innej rodzinie, która nadal go zajmuje. A. P. (1) został wymeldowany z lokalu pod adresem K. 5/2 w K..

Pozwany posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności w związku z wypadkiem przy pracy. Z tego tytułu otrzymuje rentę z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości około 770 zł, nie korzystał z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, nie był zarejestrowany jako osoba bezrobotna.

Sąd I instancji nie podzielił tego stanowiska powódki, która domagała się odrzucenia sprzeciwu, orzekając o odmowie odrzucenia sprzeciwu. Pozwany wykazał, iż w okresie pierwszego doręczenia odpisu wyroku zaocznego nie przebywał w lokalu przy ul. (...) w K. i z tych przyczyn nie można przyjąć skutku doręczenia odpisu orzeczenia w trybie art. 139 § 1 k.p.c. tj. poprzez pozostawienie zawiadomienia o przesyłce oczekującej na odbiór w placówce pocztowej, co nastąpiło na przełomie lipca i sierpnia 2008 roku, od 8 lutego 2008 roku rozpoczął odbywanie kary pozbawienia wolności po przerwie. Informację tę dotyczącą pobytu w aresztach i zakładach karnych pozwany załączył do pisma z 9 lutego 2017 roku, wobec czego w dniu 14 kwietnia 2017 roku zarządzono doręczenie A. P. (1) na adres jego pobytu odpisu wyroku zaocznego z dnia 8 lipca 2008 roku z pouczeniem o prawie i sposobie zaskarżenia wydanego orzeczenia.

W ocenie Sądu Rejonowego dla rozpoczęcia biegu ustawowego terminu do wniesienia sprzeciwu od wyroku zaocznego bez znaczenia pozostają takie okoliczności jak uzyskanie informacji przez pozwanego o treści wydanego orzeczenia czy nawet uzyskanie kserokopii takiego orzeczenia. Bez wpływu pozostaje także zainicjowanie postępowania wznowieniowego, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Termin ten może bowiem rozpocząć bieg dopiero z chwilą skutecznego doręczenia przez sąd odpisu wyroku zaocznego właśnie z intencją umożliwienia pozwanemu wniesienia środka zaskarżenia - sprzeciwu w przypadku, gdy nie zgadza się z wydanym orzeczeniem, nie zaś sama informacja o wydaniu wyroku zaocznego.

Wobec wniesienia sprzeciwu przez pozwanego, sprawa podlegała rozpoznaniu w tych granicach a to odnośnie tego pozwanego.

Sąd Rejonowy jako podstawę prawną rozstrzygnięcia powołał art. 222 § 1 k.c. Wskazał, że najemcami lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w K. byli H. i F. G.. Sytuacja pozwanego A. P. (1) miała zatem charakter pochodny do praw tych osób. Najemcy lokalu prawo to utracili na skutek wypowiedzenia umowy najmu, przy czym wypowiedzenie nastąpiło na skutek zaległości w opłacaniu czynszu za lokal. Procedura wypowiedzenia najmu nastąpiła zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31 poz. 266 ze zm.) – art. 11 ustawy.

Sąd Rejonowy z uwagi na treść art. 316 § 1 k.p.c., ocenił sprawę, mając na uwadze stan sprawy, czyli istniejące okoliczności faktyczne i stan prawny obowiązujący na dzień, do którego strony procesu mogły przytaczać fakty i dowody (art. 217 § 1), tj. na dzień zamknięcia rozprawy (zasada aktualności orzeczenia sądowego), tj. 23 lutego 2018 roku.

Powództwo skierowane przeciwko A. P. (1) nie zasługiwało na uwzględnienie. Aktualnie lokal mieszkalny przy ulicy (...) w K. zajmowany jest przez osoby, których żądanie powódki nie dotyczy. Pozwany wskazał, że od wielu lat odbywa karę pozbawienia wolności. Do spornego lokalu mieszkalnego wracał w trakcie przerw w jej odbywaniu, jednakże miało to miejsce w latach 2003/2004 roku. W czasie kolejnej przerwy w 2015 roku pozwany stwierdził, iż lokal zajmowany jest przez inne osoby. Rodzina pozwanego zamieszkuje z kolei w lokalu przy ul. (...) w K.. Pozwany nie mieszka w lokalu przy ul. (...) w K., zatem żądanie jego eksmisji z tego lokalu było – na dzień wydania wyroku a to 23 lutego 2018 roku - nieuzasadnione. Żądanie opuszczenia, opróżnienia i wydania lokalu dotyczy sfery faktycznego władania lokalem; jedynie osoba, która faktycznie mieszka w lokalu lub w inny sposób przejawia wolę posiadania lokalu (przechowuje tam swoje rzeczy, dysponuje kluczami do lokalu) jest legitymowana biernie w sprawie o eksmisję, bowiem tylko wobec takiej osoby możliwe jest orzeczenie uwzględniające powództwo. Wobec przeprowadzenia eksmisji względem osób zajmujących lokal przy ul. (...) w K. i przekazania tego lokalu innej rodzinie, brak podstaw faktycznych do żądania nakazania opuszczenia, opróżnienia i wydania tego lokalu przez pozwanego.

Sąd Rejonowy wskazał również, że zgodnie z art. 14 ust. 1 u.p.o.l. w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu sąd orzeka o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia wobec osób, których nakaz dotyczy, tzn. wydaje rozstrzygnięcie w przedmiocie lokalu socjalnego względem osoby, co do której nakazuje opróżnienie lokalu. Wobec oddalenia żądania powódki względem pozwanego, brak było podstaw do orzeczenia w tym zakresie.

Powódka w apelacji zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 222 § 1 i § 2 k.c. oraz art. 14 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego oraz przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na rozstrzygnięcie to jest art. 233 § 1 k.p.c. art. 316 § 1 k.p.c. art. 345 i 347 k.p.c. Wniosła o zmianę orzeczenia w całości i utrzymanie w mocy wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w (...) z 8 lipca 2008 roku co do pkt 1 i 3 w zakresie dotyczącym pozwanego A. P. (1) i zasądzenie kosztów postępowania ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Powódka zarzuciła, że sąd bezpodstawnie potraktował pismo pozwanego z 26 kwietnia 2017 roku i 22 maja 2017 roku jako sprzeciw od wyroku zaocznego, w ocenie skarżącej oba pisma pozwanego są raczej skargami na sąd rejonowy, powódkę i jej pracowników. Ponadto nawet gdyby pisma z 26 kwietnia i 22 maja 2017 roku potraktować jako sprzeciw od konkretnego wyroku zaocznego, to zgodnie z art. 347 k.p.c. wniesienie sprzeciwu skutkuje ponownym rozpatrzeniem rozpatrzenie sprawy zakończonej wyrokiem sądowym i sąd ponownie, rozpoznając sprawę działa w granicach podmiotowych i przedmiotowych określonych wyrokiem zaocznym i sprzeciwem od niego, ustala czy rozstrzygnięcie zawarte w wyroku zaocznym jest prawidłowe czy też całości lub części było niesłuszne, sąd zaś wydając wyrok postąpił tak jakby był to pierwszy wyrok w sprawie i nie odniósł się ani do wyroku zaocznego ani przesłanek, które legły u podstaw jego wydania. Skoro zaś na w dacie wyroku zaocznego i w dacie zaskarżonego wyroku, zdaniem powódki pozwany nie opuścił dobrowolnie

spornego lokalu, to wskazuje wyraźnie, że nie zamierza dobrowolnie opuścić spornego lokalu, na co też wskazuje całe postępowanie dowodowe. Pozwany zamierza zatrzymać sporny lokal mieszkalny, a najlepszym wypadku uzyskać prawo do lokalu socjalnego. Sąd nie przeprowadził postępowania dowodowego na okoliczność czy pozwanemu

przysługują uprawnienia do lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ulicy (...), jakie to są uprawnienia, ograniczył się do ustalenia, iż rodzina pozwanego zamieszkuje w tym lokalu.

Pozwany nie zgodził się z apelacją, podnosił, iż wyrok uchylający wyrok zaoczny na jego korzyść jest prawidłowy, jednakże sąd nie przyznał mu lokalu zastępczego i odszkodowania. D. się przyznania lokalu zastępczego lub socjalnego i wnosił o przesłuchanie świadków K. P. (1), M. P. i B. D. na okoliczność, że świadkowie wiedzieli, że przebywa w areszcie.

Prokurator wnosił o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podniesione w niej zarzuty są chybione. Sąd Okręgowy w całości podziela zarówno ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji jak również ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i podstawę prawną rozstrzygnięcia i unikając zbędnych powtórzeń przyjmuje je za własne.

Sąd odwoławczy na rozprawie apelacyjnej na mocy art. 381 k.p.c. oddalił wnioski pozwanego o przesłuchanie świadków jako spóźnione oraz dowody z dokumentów jako bezprzedmiotowe, albowiem dowody w postaci dokumentów dołączonych do pism w postępowaniu odwoławczym zostały już przeprowadzone przez Sąd Rejonowy. Jeśli natomiast chodzi o stanowisko pozwanego wskazać należy, że z akt wynika, że jego żądanie odszkodowania zostało wyłączone z niniejszej sprawy i zadekretowane jako odrębna sprawa.

Odnosząc się natomiast do zarzutów apelacji, sąd odwoławczy wskazuje, iż sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował pisma pozwanego z 26 kwietnia i 22 maja 2017 roku jako sprzeciw od wyroku zaocznego. Zauważyć należy, iż pozwany w niniejszej sprawie reprezentuje się sam, przebywa od wielu lat w zakładzie karnym, nie musi posługiwać się ustawową terminologią, aby prawidłowo odczytać treści jego pism, jego intencje i nadać pismu prawidłowy bieg. Sąd dodatkowo wezwał pozwanego do sprecyzowania pisma w 26 kwietnia 2017 roku czy stanowi ono sprzeciw od wyroku zaocznego. W odpowiedzi pozwany jednoznacznie wskazał, iż sprzeciwia się wyrokowi zaocznemu, podnosząc w piśmie swoje stanowisko, że w chwili wydania wyroku zaocznego z 8 lipca 2008 roku sporny lokal zamieszkiwała rodzina pozwanego, a on przebywał w zakładzie karnym. Prawidłowo zatem sąd pierwszej instancji ocenił, iż nieprawidłowym było uznanie za doręczony odpis wyroku zaocznego poprzez podwójne awizo, albowiem pozwany w tym okresie nie przebywał pod adresem wskazanym w pozwie, ale od 1995 roku odbywał kary pozbawienia wolności. Po uprawomocnieniu się wyroku wobec pozostałych pozwanych, na przestrzeni kolejnych lat doszło do wykonania wyroku. Pozwanym, którym przyznano lokal socjalny, wskazano odpowiedni lokal. Powódka zarzuca iż sąd nie ocenił uprawnień pozwanego do lokalu mieszkalnego znajdującego się w K. przy ulicy (...), tam, gdzie przeprowadziła się rodzina pozwanego. Zarzut ten nie jest słuszny o tyle, że w niniejszej sprawie podstawą faktyczną żądania jest eksmisja z lokalu położonego przy ulicy (...) w K. i uprawnienia do tego lokalu. Sąd rejonowy słusznie wskazał, iż pozwany nie posiadał samodzielnych uprawnień do tego lokalu, gdyż najemcami tego lokalu byli jego rodzice. Jest oczywistym, iż pozwany nie posiada żadnego uprawnienia do lokalu w K. przy ulicy (...), nie łączy go z właścicielem tego lokalu żadna umowa, a fakt zamieszkania tam przez rodzinę pozwanego, nie rodzi po stronie pozwanego żadnych uprawnień. Prawidłowo również Sąd Rejonowy ocenił uprawnienie pozwanego do otrzymania lokalu socjalnego, albowiem z przepisów ustawy o ochronie praw lokatorów - z art. 14 tejże ustawy wynika wyraźnie, iż o uprawnieniu do lokalu socjalnego sąd orzeka w wyroku nakazującym opuszczenie i opróżnienie lokalu mieszkalnego. Skoro w niniejszej sprawie sąd wydał wyrok oddalający powództwo, brak było podstaw prawnych do ustalenia uprawnienia pozwanego do otrzymania lokalu socjalnego bądź ustalenia o braku takiego uprawnienia. W związku z prawidłowym wypowiedzeniem umowy najmu najemcom lokalu przy ulicy (...) pozwany utracił swoje uprawnienie do korzystania z tego lokalu, co więcej, tak jak to ustalił sąd pierwszej instancji, z tego lokalu nie korzysta od wielu lat, nie ma w nim żadnych rzeczy, kluczy, brak było podstaw do udzielenia powódce ochrony jej

własności przysługującej na mocy art. 222 k.c. albowiem w chwili zamknięcia rozprawy, na co słusznie zwrócił uwagę sąd rejonowy, prawo własności powódki nie było przez pozwanego w żaden sposób naruszone.

Sąd Okręgowy biorąc wszystkie te okoliczności pod uwagę na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Andrzej Dyrda